

Regeringen
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se
li.dl@regeringskansliet.se

Yttrande över remiss av betänkande (SOU 2024:44) av Stärkt kontroll av fusk i livsmedelskedjan

Er beteckning: LI2024/01678

Sammanfattning

Länsstyrelsen välkomnar utredningens förslag om att skapa en effektiv, planerad och riskbaserad kontroll av fusk i livsmedelskedjan genom att etablera en centraliserad kontrollorganisation. Enligt länsstyrelsens bedömning medför utredningens förslag en helhetslösning för att hantera detta komplexa område, där fusk förekommer i alla delar av livsmedelskedjan och även i de faktorer som kan påverka den.

Länsstyrelsen tillstyrker utredningens förslag.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen har dock följande synpunkter.

För att skapa en effektiv och resurskrävande verksamhet för planerad fuskkontroll anser Länsstyrelsen att förslaget om att överföra denna typ av kontroll till Jordbruksverket, Livsmedelsverket och Kemikalieinspektionen, med Livsmedelsverket som samordnande myndighet, är bra. Länsstyrelsen bedömer att förslaget ger ett helhetsperspektiv på det komplexa området fusk inom livsmedelskedjan och de faktorer som påverkar det. Det skulle vara olyckligt om lokala eller regionala kontrollmyndigheters eventuella bristande förmåga att hantera fuskkontroll gav utrymme för oseriösa aktörer att agera fritt. Fuskare som verkar i stor skala är ofta rörliga, har verksamheter på flera platser och stora geografiska områden samt resurser för att snabbt anpassa sig.

Detta, tillsammans med den ojämna fördelningen av kontrollbehov mellan länen och åren, talar för att en centralisering av kontrollverksamheten vore lämplig, även om resurser tillförs länsstyrelserna.

Eftersom länsstyrelserna och andra kontrollmyndigheter inte har genomfört de planerade fuskkontrollerna, som är resurskrävande, har de inte haft några kostnader för detta och kan därför inte överföra pengar till de tre föreslagna centrala myndigheterna. Länsstyrelsen påpekar också att de inte har fått någon extra finansiering för denna typ av kontroller sedan kravet trädde i kraft 2019.

Länsstyrelsen ser positivt på att den föreslagna FUSK-enhet hos Livsmedelverket ska kunna ta över ett ärende från länsstyrelsen när fusk konstateras vid en händelsestyrd kontroll, exempelvis efter ett inkommet klagomål eller tips. Länsstyrelsen kan även vara behjälplig med att lämna uppgifter i enskilda ärenden till de tre centrala myndigheterna.

Länsstyrelsen anser dock att det vore olämpligt att skapa en regional organisation för den centrala fuskenheten, eftersom det skulle bli både dyrt och ineffektivt. En central fuskenhet måste vara flexibel, kunna arbeta över hela landet och ha personal med olika kompetenser. Kommunernas och länsstyrelsernas lokala kunskap är mycket viktig och bör utnyttjas genom ett nära samarbete.

Konsekvenser för en hållbar utveckling i länet

Miljömässiga konsekvenser

Länsstyrelsen ser inte att utredningens förslag skulle leda till miljömässiga konsekvenser.

Ekonomiska konsekvenser

Fusk i livsmedelskedjan medför att konsumenterna betalar ett överpris för varor av sämre kvalitet eller lägre värde.

Seriösa företag missgynnas genom att de utsätts för illojal konkurrens och förtroendet för varumärken skadas. Ambitionshöjningen i arbetet mot fusk i livsmedelskedjan kommer medföra positiva konsekvenser för företagen i form av stärkt konkurrenskraft. Finansieringslösningen genom denna kontroll föreslås vara skattefinansierad kommer att medföra minskade kostnader för företagen och särskilt gynna små och

medelstora företag som är verksamma inom branscher där risken för oseriösa aktörer och illojal konkurrens är stor.

Konsekvenser för social hållbarhet

Företag som fuskar, kan fuska på många olika områden. Utöver fusk som kan påverka livsmedelssäkerheten kan de även fuska med skatter och arbetsmiljölagstiftning. Genom att hitta företag som inte gör rätt för sig kan ekonomisk brottlighet förhindras och förhållanden för den enskilde på arbetsplatsen förbättras. Även livsmedelsföretag kan användas som ett verktyg för organiserad brottslighet. Ett företag öppnar dörrar för tillgång till bidrag och möjligheter att delta vid upphandlingar. Allt detta snedvrider konkurrensen och försvårar för de företag och personer som följer lagen.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Malin Almqvist med länsveterinär Fredrik Holm som föredragande. I den slutliga handläggningen har avdelningschef Stefan Carlsson, länsveterinär Ulrika Lind och länsjurist Carolin Forsman medverkat.

Malin Almqvist

Fredrik Holm